

Wykaz uprawnień do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego

I. Przejazd bezpłatny - na podstawie biletów jednorazowych (cała komunikacja autobusowa, a w autobusie objętym rezerwacją miejsc poseł i senator obowiązany jest nabyć bilet dodatkowy na miejsce do siedzenia tzw. miejscówkę)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Poseł i senator (art. 43 ust. 1 - ustawy o wykonywaniu mandatu posła)	1. Legitymacja poselska 2. Legitymacja senatorska 3. Zaświadczenie o dokonanych wyborze, wystawionym przez Państwową Komisję Wyborczą lub inne zaświadczenie wydane przez Kancelarię Sejmu lub Kancelarię Senatu uprawniające do przejazdu na pierwsze posiedzenie Sejmu lub Senatu

II. Przejazd bezpłatny (ulga 100%) - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja zwykła i przyspieszona)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Dzieci w wieku do 4 lat - pod warunkiem niekorzystania przez dziecko z oddzielnego miejsca do siedzenia (art. 2 ust. 2)	Dokument stwierdzający wiek dziecka

IIa. Przejazd bezpłatny (ulga 100%) - na podstawie biletów jednorazowych (komunik. zwykła, przyspieszona, pośpieszna i ekspresowa)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Funkcjonariusze Straży Granicznej w trakcie wykonywania czynności służbowych (od 12 listopada 2007 roku - art. 2 ust. 2 Ustawa z dn.13.04.2007r. o zmianie ustawy i Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw. Dz.U. Nr 82 z 11.05.2007r, poz. 558)	Legitymacja służbowa oraz zaświadczenie o wykonywaniu określonych czynności służbowych, wystawione przez Komendanta Głównego Straży Granicznej lub właściwego komendanta oddziału Straży Granicznej

III. Ulga 95% - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja zwykła, przyspieszona i pośpieszna)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji (art. 4 ust. 1)	Dla opiekuna lub przewodnika osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji: 1. Wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidów 2. Wypis z treści orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej albo komisji lekarskiej podległej Min. Spraw Wewnętrznych i Adm., stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidów 3. Wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, stwierdzający całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji 4. Zaświadczenie ZUS, stwierdzające za-liczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji 5. Wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy KRUS, stwierdzające niezdolność do samodzielnej egzystencji 6. Wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej KRUS, stwierdzające niezdolność do samodzielnej egzystencji 7. Zaświadczenie KRUS, stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji 8. Legitymacja emeryta-rencisty wojskowego z wpisem właściwego organu emerytalnego o zaliczeniu do I grupy inwalidów 9. Legitymacja emeryta-rencisty policyjnego z wpisem właściwego organu emerytalnego o zaliczeniu do I grupy inwalidów 10. Legitymacja osoby niepełnosprawnej, stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności, wystawiona przez uprawniony organ W/W dokumenty okazuje się wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem umożliwiającym stwierdzenie tożsamości osoby uprawnionej
2.	Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo pies - jeden z dokumentów osoby niewidomej (art. 2 ust. 3)	1. Dokumenty wymienione powyżej po nr 1-9, stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy albo inwalidztwo II grupy z powodu narządu wzroku Legitymacja osoby niepełnosprawnej, stwierdzająca umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu narządu wzroku lub oznaczona symbolem przy-czyny niesprawności - "04-O", wystawiona przez uprawniony organ

IV. Ulga 95% - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja zwykła, przyspieszona i pośpieszna)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży inwalidzie wojennemu (wojskowemu) zaliczonemu do I grupy inwalidów - dokument inwalidy (art. 16 ust. 5 - ustawa o inwalidach wojennych)	Książka inwalidy wojennego (wojskowego), zawierająca wpis o zaliczeniu do odpowiedniej grupy inwalidów albo o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samo-dzielnej egzystencji
2.	Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży kombatantowi lub osobie represjonowanej będącemu inwalidą wojennym (wojskowym) zaliczonemu do I grupy inwalidów - legitymacja osoby represjonowanej (art. 12 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 - ustawa o kombatantach)	Legitymacja osoby represjonowanej wystawiona przez organ rentowy

V. Ulga 78% - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja zwykła i przyspieszona)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Dzieci w wieku do lat 4 - jeżeli korzystają z oddzielnego miejsca siedzącego (art. 2 ust. 4)	Dokument stwierdzający wiek dziecka
2.	Umundurowani funkcjonariusze Straży Granicznej w czasie wykonywania czynności służbowych związanych z ochroną granicy państwowej, a także w czasie konwojowania osób zatrzymanych, służby patrolowej oraz wykonywania czynności związanych z kontrolą ruchu granicznego (art. 2 ust. 4)	Legitymacja służbowa oraz zaświadczenie o wykonywaniu określonych czynności służbowych, wystawione przez Komendanta Głównego Straży Granicznej lub właściwego komendanta oddziału Straży Granicznej
3.	Funkcjonariusze celni w czasie wykonywania czynności służbowych związanych z kontrolą w ruchu granicznym (art. 2 ust. 4)	Legitymacja służbowa oraz zaświadczenie o wykonywaniu określonych czynności służbowych, wystawione przez Komendanta Głównego Policji, właściwego komendanta wojewódzkiego (stołecznego) Policji lub właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Policji
4.	Umundurowani funkcjonariusze Policji w czasie konwojowania osób zatrzymanych lub chronionego mienia, przewożenia poczty specjalnej, służby patrolowej oraz udzielania pomocy lub asystowaniu przy czynnościach organów egzekucyjnych (art. 2 ust. 4)	Legitymacja służbowa oraz zaświadczenie o wykonywaniu określonych czynności służbowych, wystawione przez Komendanta Głównego Policji, właściwego komendanta wojewódzkiego (stołecznego) Policji lub właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Policji
5.	Żołnierze Żandarmerii Wojskowej oraz wojskowych organów porządkowych w wykonujący czynności urzędowe patrolowania i inne czynności służbowe w środkach transportu zbiorowego (art. 2 ust. 4)	Legitymacja służbowa, odznaka identyfikacyjna żołnierza ŻW oraz zaświadczenie o wykonywaniu określonych czynności przez Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub komendanta terenowej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, Legitymacja żołnierza zawodowego lub książeczka wojskowa z aktualnym wpisem o odbywaniu nadterminowej służby wojskowej oraz zaświadczenie o wykonywaniu określonych czynności służbowych, wystawione przez właściwego dowódcę (komendanta) garnizonu lub właściwego dowódcę jednostki wojskowej
6.	Żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową, z wyjątkiem służby okresowej i nadterminowej oraz osoby spełniający obowiązek tej służby w formach równorzędnych (art. 2 ust. 6)	Wojskowy dokument osobisty (książeczka wojskowa) z aktualnym wpisem o odbywaniu niezawodowej służby wojskowej

VI. Ulga 78% - na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych (komunikacja zwykła, przyspieszona i pośpieszna)

1.	Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne - uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka	<p>Odpowiednio:</p> <ol style="list-style-type: none"> <p>Dla dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legitymacja przedszkolna dla dziecka niepełnosprawnego - Legitymacja szkolna dla uczniów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnymi - Legitymacja szkolna oraz studencka wraz z jednym z dokumentów wymienionych w pkt 2 <p>Dla dzieci i młodzieży nieuczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legitymacja osoby niepełnosprawnej, która nieukończyła 16 roku życia, wystawiona przez uprawniony organ - Legitymacja osoby niepełnosprawnej, wystawiona przez uprawniony organ
----	--	---

	rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny - i z powrotem (art. 2 ust. 5 pkt 1)	- Wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do jednej z grup inwalidów
		Wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, stwierdzający: - częściową niezdolność do pracy, - całkowitą niezdolność do pracy albo - całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji
		Przy przejazdach do i z jednostek udzielających świadczeń zdrowotnych albo pomocy społecznej bądź organizujących turnusy rehabilitacyjne, oprócz dokumentów wymienionych powyżej - dodatkowo potrzebne jest zaświadczenie określające: 1. Termin i miejsce badania, leczenia, konsultacji, zajęć 2. Potwierdzenie stawienia się na badania, konsultacje czy zajęcia

VII. Ulga 78% - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja zwykła, przyspieszona i pośpieszna)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych - uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu, do przedszkola, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny i z powrotem (art. 2 ust. 5 pkt 2)	- Dokumenty dziecka określone w pkt. VI. jeżeli przejazd odbywa się z dzieckiem - Dokument stwierdzający wiek dziecka Zaświadczenie wydane przez przedszkole, szkołę, szkołę wyższą, ośrodek lub placówkę o charakterze oświatowym albo placówkę opiekuńczo-wychowawczą, w przypadku gdy przejazd odbywany jest po dziecko lub po jego odwiezieniu

VIII. Ulga 78% - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja zwykła, przyspieszona i pośpieszna)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Inwalidzi wojenni zaliczani do I grupy inwalidów. (art. 16 ust. 4)	Książka inwalidy wojennego (wojskowego), zawierająca wpis o zaliczeniu do odpowiedniej grupy inwalidów albo o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy albo całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji
2.	Kombatanci lub osoby represjonowane będące inwalidami wojennymi, zaliczani do I grupy inwalidów oraz członkowie rodzin pozostałych po kombatantach oraz członkom rodzin represjonowanym pobierających w chwili śmierci rentę z tytułu inwalidztwa (art. 16 ust. 4)	Legitymacja osoby represjonowanej, wystawiona przez organ rentowy

IX. Ulga 49% - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja zwykła)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji (art. 4 ust. 1)	Odpowiednio: 1. Wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidów 2. Wypis z treści orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej albo komisji lekarskiej podległej Min. Spraw Wewnętrznych i Administracji stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidów 3. Wypis z treści orzeczenia lekarskiego Orzecznika ZUS, stwierdzający całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji 4. Zaświadczenie ZUS, stwierdzające za-liczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji 5. Wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy KRUS, stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji 6. Wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej KRUS, stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji

	7. Zaświadczenie KRUS, stwierdzające za-liczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji
	8. Legitymacja emeryta-rencisty policyjnego z wpisem właściwego organu emerytalnego o zaliczeniu do I grupy inwalidów
	9. Legitymacja emeryta-rencisty policyjnego z wpisem właściwego organu emerytalnego o zaliczeniu do I grupy inwalidów
	10. Legitymacja osoby niepełnosprawnej, stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności, wystawiona przez uprawniony organ
	W/W dokumenty okazuje się wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem umożliwiającym stwierdzenie tożsamości osoby uprawnionej

X. Ulga 49% - na podstawie biletów imiennych miesięcznych szkolnych (komunikacja zwykła i przyśpieszona)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Dzieci i młodzież w okresie od rozpoczęcia odbywania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego do ukończenia gimnazjum, szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej - publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia (art. 5 ust. 1 pkt 1)	Legitymacja szkolna (wraz z dokumentem stwierdzającym wiek odpowiednio: ucznia, studenta, jeżeli nie jest on określony w legitymacjach)
2.	Studenci do ukończenia 26 roku życia (art. 5 ust. 1 pkt 2)	Legitymacja studencka (wraz z dokumentem stwierdzającym wiek odpowiednio: ucznia, studenta, jeżeli nie jest on określony w legitymacjach)

XI. Ulga 37% - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja inna niż zwykła)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji (art. 4 ust. 2)	Odpowiednio: 1. Wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidów 2. Wypis z treści orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej albo komisji lekarskiej podległej Min. Spraw Wewnętrznych i Administracji stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidów 3. Wypis z treści orzeczenia lekarskiego Orzecznika ZUS, stwierdzający całoświatową niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji 4. Zaświadczenie ZUS, stwierdzające za-liczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji 5. Wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy KRUS, stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji 6. Wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej KRUS, stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji 7. Zaświadczenie KRUS, stwierdzające za-liczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji 8. Legitymacja emeryta-rencisty wojskowego z wpisem właściwego organu emerytalnego o zaliczeniu do I grupy inwalidów 9. Legitymacja emeryta-rencisty policyjnego z wpisem właściwego organu emerytalnego o zaliczeniu do I grupy inwalidów 10. Legitymacja osoby niepełnosprawnej, stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności, wystawiona przez uprawniony organ W/W dokumenty okazuje się wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem umożliwiającym stwierdzenie tożsamości osoby uprawnionej

XII. Ulga 37% - na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych (komunikacja zwykła, przyśpieszona i pośpieszna)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Osoby niewidome , jeżeli nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji (art. 4 ust. 3)	Dokumenty stwierdzające niezdolność do pracy, inwalidztwo albo niepełnosprawność z powodu stanu narządu wzrokowego

XIII. Ulga 37% - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja zwykła, przyśpieszona i pośpieszna)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Inwalidzi wojenni (wojskowi) (art. 16 ust. 3)	Książeczka inwalidy wojennego zawierająca wpis o zaliczeniu do odpowiedniej grupy inwalidów albo do całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji
2.	Kombatanci będący inwalidami wojennymi (wojskowymi), osoby represjonowane zaliczone do jednej z grup inwalidztwa pozostającego w związku z represjonowaniem, członkowie rodzin pozostałych po kombatantach oraz członkowie rodzin osób represjonowanych pobierających	Legitymacja osoby represjonowanej wystawiona przez organ rentowy

w chwili śmierci rentę z tytułu inwalidztwa (art. 12 ust. 1 oraz ust.2 pkt 1 i 2)	
---	--

XIV. Ulga 37% - na podstawie biletów jednorazowych (komunikacja zwykła i przyspieszona)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Dzieci w wieku powyżej 4 lat do rozpoczęcia odbywania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego (art. 4 ust. 5)	1. Dokument stwierdzający wiek dziecka 2. Zaświadczenie o odroczeniu spełniania obowiązku szkolnego, wydane przez dyrektora publicznej szkoły podstawowej 3. Legitymacja przedszkolna dla dziecka niepełnosprawnego
2.	Kombatanci inne osoby - emeryci, renciści, inwalidzi oraz osoby pobierające uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie wojenne (art. 20 ust. 2 pkt 1 ppkt a)	Zaświadczenie wydane przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z wpisem o przysługujących ulgach
3.	Wdowy i wdowcy - emeryci, renciści oraz osoby pobierające uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, pozostałe po kombatantach i innych osobach uprawnionych (art. 20 ust. 3)	jak w pkt 2

XV. Ulga 37% - na podstawie biletów imiennych miesięcznych (komunikacja zwykła)

L.p.	Uprawnieni	Dokument poświadczający uprawnienie do ulgi
1.	Nauczyciele szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych - publicznych lub niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych (art. 5 ust. 2 pkt1)	Legitymacja nauczycielska Legitymacja słuchacza kolegium
2.	Nauczyciele akademicy (art. 5 ust. 2 pkt 2)	Legitymacja nauczyciela akademickiego